॥११॥१२॥१३॥१४॥ अत्रापिपूर्ववत्सुपर्णोपाधिकंब्रह्मैवस्तूयते नहिविष्णुवाहनेपक्षिमात्रेप्रकृतानिसर्वाणिविशेषणानिअंजसासंगच्छंते इंद्रंमित्रंवरुणमग्निमाहुरथोदिव्यःससुपर्णोगरुत्मान् एकंसद्विप्राबहुधावदंत्यग्निंयमंमातरिश्वानमाहुरितिश्रुतेरिंद्रादिबहुप्रकारेणसदेवैकमुच्यतइत्यवगमात् ऋषिःप्रणवरूपोमंत्रः मंत्राणांसर्वेषांद्रष्टामधुच्छंदआदिरूपोवा महाभागःकृत्स्नस्ययज्ञस्यभोक्ता देवोद्योतमानः पतगानांजीवपक्षिणामीश्वरः अतिशीघ्रगोवा तद्वावतोन्यानत्येतिशश्वदितिश्रुतेः ॥१५॥ प्रभुश्चेतनाचेतनस्यकृत्स्नस्याधिष्ठाता तपनःतपतीतितपनःअंतकर्त्ता सूर्यःसूतेइतिसूर्यःउत्पादकः उपादानमित्यर्थः परमेष्ठीहिरण्यगर्भरूपेण प्रजापतिःदक्षादिरूपेणचनिमित्तमपीत्यर्थः त्वंइंद्रोदेवराजः हयमुखोहयग्रीवावतारः त्वंशरःमहादेवस्यत्रिपुरवधेबाणभूतोविष्णुः ॥ १६ ॥ त्वंमुखं ब्राह्मणोऽस्यमुखमासीदितिश्रुतेः पद्मजश्चतुर्मुखः विप्रोविज्ञानवान् अग्निर्वायुश्चेत्यादिसर्वदेवतात्मा धाताचितिः विधातामायेतिप्राग्व्याख्यातमेव विष्णुर्व्यापकः सुरसत्तमःदेवेश्वरः ॥ १७ ॥ महान्महत्तत्वं अभिभूःअभितोभवतीत्य

अग्निरुवाच नैतदेवंयथायूयंमन्यध्वंमसुरार्दनाः ॥ गरुडोबलवानेषममतुल्यश्चतेजसा ॥ ११ ॥ जातःपरमतेजस्वीविनतानंदवर्धनः ॥ तेजोराशिमिमंदृष्ट्वायुष्मान्मोहःसमाविशत् ॥ १२ ॥ नागक्षयकरश्चैवकाश्यपेयोमहाबलः ॥ देवानांचहितेयुक्तस्त्वहितोदैत्यरक्षसां ॥ १३ ॥ नभीःकार्याकथंचात्रपश्यध्वंसहितामम ॥ एवमुक्तास्तदागत्वागरुडंवाग्भिरस्तुवन् ॥ १४ ॥ तेदूरादभ्युपेत्यैनंदेवाःसर्षिगणास्तदा ॥ देवाऊचुः त्वमृषिस्त्वंमहाभागस्त्वंदेवःपतगेश्वरः ॥

॥१५॥ त्वंप्रभुस्तपनःसूर्यःपरमेष्ठीप्रजापतिः ॥ त्वमिंद्रस्त्वंहयमुखस्त्वंशरस्त्वंजगत्पतिः ॥ १६ ॥ त्वंमुखंपद्मजोविप्रस्त्वमग्निःपवनस्तथा ॥ त्वंहिधाताविधाताच त्वंविष्णुःसुरसत्तमः ॥ १७ ॥ त्वंमहानभिभूःशश्वदमृतंत्वंमहद्यशः ॥ त्वंप्रभास्त्वमभिप्रेतंत्वंनस्त्राणमनुत्तमं ॥ १८ ॥ बलोर्मिमान्साधुरदीनसत्वःसमृद्धिमान्दुर्विषहस्त्वमेव ॥ त्वत्तःसृतंसर्वमहीनकीर्त्तेत्वनागतंचोपगतंचसर्वं ॥ १९ ॥ त्वमुत्तमःसर्वमिदंचराचरंगभस्तिभिर्भानुरिवावभाससे ॥ समाक्षिपन्भानुमतःप्रभांमुहुस्त्वमंतकःसर्वमिदंध्रुवाध्रुवं ॥ २० ॥ दिवाकरःपरिकुपितोयथादहेत्प्रजास्तथादहसिहुताशनप्रभ ॥ भयंकरःप्रलयइवाग्निरुत्थितोविनाशयन्युगपरिवर्त्तनांतकृत् ॥ २१ ॥ खगेश्वरंशरणमुपागतावयंमहौजसंज्वलनसमानवर्चसं ॥ तडित्प्रभंवितिमिरमभ्रगोचरंमहाबलंगरुडमुपेत्यखेचरं ॥ २२ ॥

भिभूः अभिमानोहंकारइत्यर्थः शश्वत्सर्वदाअमृतंअविकृतं महद्यशः तस्यनाममहद्यशइतिश्रुतेर्निर्गुणंब्रह्म त्वंप्रभाःसूर्यादीनांतेजांसि त्वंअभिप्रेतंबुद्धिवृत्तिः त्राणंरक्षणं ॥ १८ ॥ बलस्यपुण्यस्यऊर्मिमान्सागरः अतएवअदीनंरजआदिनाऽनुपक्षीणंसत्वंयस्यसः अतएवसमृद्धिरैश्वर्यंतद्वान् दुर्विषहोयुद्धे त्वत्तःसृतंनिर्गतंसर्वं अहीनकीर्तेपुण्यश्लोक अनागतादिचत्वमेव ॥ १९ ॥ उत्तमश्चिन्मात्रः चराचरंचेतनाचेतनं स्थावरजंगमंवागभस्तिभिर्वृत्तिज्ञानैः भानुरिवकिरणैः अवभाससेघटादिज्ञानरूपेण यथोक्तं परागर्थप्रमेयेषुयाफलत्वेनसंमता संवित्सैवेहमेयोर्थोवेदांतोक्तिप्रमाणतइति भानुमतःसूर्यस्य अंतकोमृत्युः ध्रुवाध्रुवंक्षराक्षरंप्रधानपुरुषात्मकं ॥ २० ॥ युगपरिवर्त्तनंसहस्रकृत्वोजायमानंतस्यांतस्तत्कर्त्ता कालस्यापिकालइत्यर्थः ॥ २१ ॥ खगेश्वरंउपेत्यसमीपेगत्वावयंशरणमुपागताइतिसंबंधः ॥ २२ ॥

Digitized by Google